GENERALINIO ADVOKATO
L. A. GEELHOED IŠVADA,
pateikta 2006 m. rugsėjo 28 d. [1]

I — Įžanga

1. Pagal Vokietijos federacinį įstatymą dėl vaiko auginimo pašalpos (*Bundeserziehungsgeldgesetz,* toliau – *BErzGG*) skiriant vaiko auginimo pašalpą, be kita ko, taikoma sąlyga, kad pašalpos gavėjas gyventų Vokietijoje. Vis dėlto ši socialinė lengvata taip pat yra teikiama pasienio darbuotojams, jeigu šie Vokietijoje vykdo daugiau nei nedidelės apimties profesinę veiklą. Pagrindinis klausimas nagrinėjamoje byloje, kurioje *Bundessozialgericht* pateikė prašymą priimti prejudicinį sprendimą, – ar daugiau nei nedidelės apimties profesinės veiklos reikalavimas, kurį toliau detalizuoja nacionalinė teisė, atitinka Reglamento Nr. 1612/68 [2] 7 straipsnio 2 dalį, garantuojančią vienodą požiūrį į darbuotojus migrantus ir vietos darbuotojus teisės į socialines lengvatas darbo vietos valstybėje narėje atžvilgiu [3].

2. Paraleliai nagrinėjamai bylai *Bundessozialgericht* Teisingumo Teismui pateikė klausimus, susijusius su tuo pačiu gyvenamosios vietos reikalavimu, Vokietijos piliečio valstybės tarnautojo, kuris perkėlė savo gyvenamąją vietą į Austriją, tačiau tebedirba tam pačiam darbdaviui Vokietijoje, sutuoktinės Austrijos pilietės atveju: byla C-212/05, *Hartmann.* Kadangi mano svarstymai, pateikti išvadoje pastarojoje byloje [4] apima klausimus, keliamus nagrinėjamoje byloje, vengdamas nereikalingo kartojimosi apsiribosiu tik nuorodomis į atitinkamas minėtos išvados dalis.

1 — Originalo kalba: anglų.

2 — 1968 m. spalio 15 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 1612/68 dėl laisvo darbuotojų judėjimo Bendrijoje (toliau – Reglamentas Nr. 1612/68) (OL L 257, p. 2).

3 — Komisija dėl tų pačių nacionalinės teisės nuostatų prieš Vokietijos Federacinę Respubliką taip pat pradėjo procedūrą dėl įsipareigojimų neįvykdymo pagal EB 226 straipsnį. Žr. bylą *Komisija prieš Vokietiją,* C-307/06.

4 — Taip pat pateikta tą dieną.

II — Susijusios teisės nuostatos

A — *Bendrijos teisė*

3. Reglamento Nr. 1612/68 7 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyta:

„1. Darbuotojui, jei jis yra valstybės narės pilietis, turi būti sudarytos tos pačios įdarbinimo ir darbo sąlygos, kaip ir piliečiui tos valstybės narės, kurioje jis dirba, nepaisant jo pilietybės, ypač nustatant atlyginimą ir atleidžiant iš darbo, o bedarbystės atveju – grąžinant arba vėl priimant į darbą.

2. Jis naudojasi tomis pačiomis socialinėmis ir mokestinėmis lengvatomis kaip ir vietiniai darbuotojai."

B — *Nacionalinė teisė*

4. Pagal 1994 m. sausio 31 d. redakcijos [5] *BErzGG* 1 straipsnio 1 dalį vaiko auginimo pašalpą gali gauti kiekvienas asmuo, kuris: 1) nuolat arba įprastai gyvena Vokietijoje, 2) gyvena kartu su vaiku, kurį pats išlaiko, 3) pats prižiūri ir augina šį vaiką ir 4) nevykdo profesinės veiklos arba ją vykdo ne visą darbo dieną.

5. *BErzGG* 1 straipsnio 4 dalis numato EB piliečių ir pasienio darbuotojų, atvykusių iš šalių, turinčių bendrą sieną su Vokietija, teisę į šią pašalpą, jeigu Vokietijoje jie vykdo daugiau nei nedidelės apimties profesinę veiklą.

6. Pagal pagrindinės bylos faktinių aplinkybių metu galiojusio 1994 m. birželio 13 d. redakcijos [6] Socialinio kodekso (*Sozialgesetzbuch,* toliau – SGB) IV knygos 8 straipsnio 1 dalies 1 punktą profesinė veikla laikoma esanti nedidelės apimties, kai ji vykdoma mažiau kaip 15 valandų per savaitę ir kai įprastai gaunamas mėnesio darbo užmokestis neviršija vienos septintosios mėnesio darbo užmokesčio SGB IV knygos 18 straipsnio prasme. 1997 m. ši suma buvo 610 DEM, o 1998 m. – 620 DEM.

7. Pagal SGB III knygos 27 straipsnio 2 dalį nedidelės apimties veiklą vykdančius asmenis nėra privaloma drausti nuo nedarbo.

5 — BGBl. I, p. 180.

6 — BGBl. I, 1229.

III — Faktinės aplinkybės ir procedūra

8. W. Geven yra Nyderlandų pilietė. 1997 m. gruodžio 18 d. gimus sūnui ji gyveno Nyderlanduose su vyru Vokietijos piliečiu, kuris vykdė profesinę veiklą Nyderlanduose. Iki teisinės motinystės apsaugos laikotarpio pradžios prieš sūnaus gimimą W. Geven dirbo keliuose papildomuose darbuose Nyderlanduose ir Vokietijoje. Pasibaigus teisinės motinystės apsaugos laikotarpiui ji dirbo tik Vokietijoje. Pirmaisiais sūnaus gyvenimo metais jos savaitės darbo laikas truko nuo 3 iki 14 valandų, o savaitės darbo užmokestis buvo nuo 40 iki 168,87 DEM.

9. Šiaurės Reino-Vestfalijos žemė (*Land Nordrhein-Westfalen*) atmetė ieškovės prašymą dėl vaiko auginimo pašalpos už pirmuosius jos vaiko gyvenimo metus, nes W. Geven Vokietijos Federacinėje Respublikoje neturėjo gyvenamosios vietos, šioje valstybėje įprastai negyveno, be to, nevykdė bent 15 valandų per savaitę profesinės veiklos. Kaip nedidelės apimties veiklą vykdantis asmuo ji nebuvo pagal darbo sutartį dirbantis asmuo Reglamento Nr. 1408/71 [7] prasme.

10. W. Geven nesėkmingai ginčijo šį sprendimą, pirmiausia *Sozialgericht Münster*, o vėliau apeliacine tvarka *Landessozialgericht Nordrhein-Westfalen*. Iškart po to ji pateikė skundą *Bundessozialgericht*, kuris nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir kreiptis į Teisingumo Teismą su prašymu priimti prejudicinį sprendimą pagal EB 234 straipsnį.

11. Savo prašyme priimti prejudicinį sprendimą *Bundessozialgericht* pirmiausia nustatė, kad W. Geven negali reikalauti vaiko auginimo pašalpos pagal Reglamentą Nr. 1408/71. Kaip nedidelės apimties veiklą vykdantis asmuo ji neprivalėjo būti apdrausta nuo nedarbo, todėl nebuvo „pagal darbo sutartį dirbantis asmuo" šio reglamento 1 straipsnio a punkto ii papunkčio kartu su šio reglamento I priedo I.C punktu [8] prasme. Toliau nacionalinis teismas nagrinėjo, ar savo reikalavimą W. Geven gali grįsti Reglamento

7 — 1971 m. birželio 14 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 1408/71 dėl socialinės apsaugos sistemų taikymo pagal darbo sutartį dirbantiems asmenims, savarankiškai dirbantiems asmenims ir jų šeimos nariams, judantiems Bendrijoje (OL L 149, p. 2), iš dalies pakeistas 1996 m. gruodžio 2 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 118/97 (OL L 28, 1997, p. 1), iš dalies keičiančiu ir atnaujinančiu Reglamentą (EEB) Nr. 1408/71 dėl socialinės apsaugos sistemų taikymo pagal darbo sutartį dirbantiems asmenims, savarankiškai dirbantiems asmenims ir jų šeimos nariams, judantiems Bendrijoje, ir Reglamentą (EEB) Nr. 574/72, nustatantį Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 įgyvendinimo tvarką (OL L 28, p. 1), (toliau – Reglamentas Nr. 1408/71).

8 — Ši nuostata apriboja „pagal darbo sutartį dirbančio asmens" sąvokos taikymo sritį, kiek tai yra susiję su Reglamento Nr. 1408/71 III skyriaus dėl lengvatų šeimai taikymu, tiems asmenims, kurie yra apdrausti privalomu draudimu nuo nedarbo, arba bet kuriems kitiems asmenims, kurie pagal jiems taikomą sistemą įgyja teisę gauti ligos draudimo pinigines išmokas arba panašias išmokas.

Nr. 1612/68 7 straipsnio 2 dalimi. Dėl jos, kaip darbuotojos, statuso *Bundessozialgericht* nustatė, kad, atsižvelgiant į W. Geven ilgalaikį darbo santykių pobūdį, faktinių bylos aplinkybių metu ji iš tiesų buvo susijusi darbo santykiais. Vis dėlto nacionalinis teismas abejoja, ar būdama pasienio darbuotoja, kuri vykdo pajamas duodančią veiklą Vokietijoje, tačiau gyvena Nyderlanduose, ji gali neribotai remtis Reglamento Nr. 1612/68 7 straipsnio 2 dalimi Vokietijoje teikiamos vaiko auginimo pašalpos atžvilgiu. Toliau nacionalinis teismas išreiškė abejones, ar tuo atveju, jeigu ji iš tiesų galėtų remtis šios nuostatos apsauga, nevienodas požiūris į pasienio darbuotojus, taikant reikalavimą įvykdyti daugiau nei nedidelės apimties profesinės veiklos sąlygą, gali būti objektyviai pateisintas. Atsižvelgdamas į tai, *Bundessozialgericht* nusprendė pateikti Teisingumo Teismui šį klausimą:

„Ar Bendrijos teisė (ypač 1968 m. spalio 15 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 1612/68 dėl laisvo darbuotojų judėjimo Bendrijoje 7 straipsnio 2 dalis) draudžia Vokietijos Federacinei Respublikai atsisakyti kitoje valstybėje narėje gyvenančiai šios valstybės pilietei, kuri Vokietijoje vykdo nedidelės apimties profesinę veiklą (nuo 3 iki 14 valandų per savaitę), suteikti teisę į vaiko auginimo pašalpą Vokietijoje todėl, kad Vokietijoje ji neturi gyvenamosios vietos ir šioje valstybėje įprastai negyvena?“

12. Rašytines pastabas pateikė W. Geven, Vokietijos ir Jungtinės Karalystės vyriausybės ir Komisija.

IV — Pastabų santrauka

13. Pirma, reikėtų pažymėti, kad visos rašytines pastabas pateikusios šalys sutinka su *Bundessozialgericht* išvada, kad W. Geven negali remtis Reglamentu Nr. 1408/71 reikalaudama Vokietijoje teisės į vaiko auginimo pašalpą. Atsižvelgiant į bendrą šio reglamento I priedo I.C punkto ir aplinkybės, kad pagal SGB III knygos 27 straipsnio 2 dalį nedidelės apimties veiklą vykdantys asmenys nėra draudžiami nuo nedarbo, poveikį, darytina išvada, jog W. Geven nepatenka į Reglamento Nr. 1408/71 taikymo sritį *ratione personae*.

14. Taigi W. Geven remiasi Reglamento Nr. 1612/68 7 straipsnio 2 dalimi ir EB 39 straipsniu ir tvirtina, kad turi teisę į vienodą požiūrį teikiant tokias socialines lengvatas, kaip vaiko auginimo pašalpa. Ji teigia, kad Bendrijos teisės nuostatų prasme ji turi būti pripažinta darbuotoja, nes, atsižvelgiant į darbo santykius, jos vykdomos veiklos negalima laikyti nei nereikšminga, nei pagalbine. Gyvenamosios vietos reikalavimas, įtvirtintas *BErzGG* 1 straipsnio 1 dalies 1 punkte, netiesiogiai diskriminuoja pasienio darbuotojus. Be to, Vokietijoje gyvenantys

asmenys, kurie vykdo nedidelės apimties veiklą, gauna šią lengvatą, o pasienio darbuotojai turi įrodyti, kad jų veikla viršija mažiausią vykdomos veiklos ribą. Reikalavimas, kad pašalpos gavėjai būtų artimai susiję su Vokietijos darbo rinka, prieštarauja vaiko pašalpos teikimo tikslui, t. y. sudaryti sąlygas tam tikrą laiką nedirbti.

15. Vokietijos vyriausybė teigia, kad Reglamento Nr. 1612/68 7 straipsnio 2 dalis, skaitoma kartu su EB 39 straipsniu, neįpareigoja teikti vaiko auginimo pašalpos asmenims, kurie Vokietijoje vykdo tik nedidelės apimties veiklą, o gyvena kitoje valstybėje narėje. Ji pažymi, kad Reglamentas Nr. 1408/71 išsamiai reglamentuoja tuos atvejus, kai vaiko auginimo pašalpa gali būti eksportuojama, ir nenumato galimybės eksportuoti pašalpą nedidelės apimties veiklą vykdantiems asmenims, todėl Reglamento Nr. 1612/68 7 straipsnio 2 dalis neturėtų būti aiškinama taip, kad šis rezultatas būtų paneigtas. Šiuo atžvilgiu ji nurodo Reglamento Nr. 1612/68 42 straipsnio 2 dalį [9].

9 — „Šis reglamentas neturi įtakos priemonėms, kurių imamasi pagal Sutarties (42) straipsnį."

16. Vokietijos vyriausybė abejoja, ar Reglamentas Nr. 1612/68 taikytinas W. Geven, atsižvelgiant į nereikšmingą ir pagalbinį jos profesinės veiklos pobūdį. Kadangi nėra detalizuota, kada veikla turi būti pripažįstama nereikšminga ir pagalbine, Vokietijos vyriausybė teigia, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio nacionalinio teismo šiuo klausimu išreikšta nuomonė negali būti laikoma galutine. Ji pripažįsta, kad gyvenamosios vietos reikalavimas *BErzGG* gali būti netiesiogiai diskriminuojantis, tačiau mano, kad tokia diskriminacija yra pateisinama, siekiant užtikrinti veiksmingą ryšį tarp pašalpos gavėjo ir Vokietijos visuomenės. Skirtingai nuo lengvatų, susijusių su profesine veikla, lengvatos, siejamos su gyvenamąja vieta, yra pagrįstos bendruomenės solidarumo sąvoka. Jeigu tokioje kaip W. Geven situacijoje esančiai pasienio darbuotojai suteiktume teisę į vaiko auginimo pašalpą Vokietijoje, ji turėtų galimybę neteisėtai, nepaisant Reglamento Nr. 1408/71 nuostatų, pasinaudoti gyvenamąja vieta pagrįstomis socialinėmis lengvatomis abiejose valstybėse ir jas sujungti.

17. Jungtinės Karalystės vyriausybė teigia, kad Teisingumo Teismas turėtų būti atsargus prieš nuspręsdamas leisti naudotis Reglamentu Nr. 1612/68 kito Reglamento Nr. 1408/71 nuostatoms apeiti, siekiant eksportuoti kitoje valstybėje narėje apsigyvenusių pasienio darbuotojų atžvilgiu socialinę lengvatą, skirtą vidaus darbuotojams, o taip pat darbuotojams migrantams, kurie gyvena priimančiosios valstybės narės teritorijoje. W. Geven siekia remtis Reglamento

Nr. 1612/68 7 straipsnio 2 dalimi būtent dėl to, kad Bendrijos teisės aktų leidėjas Reglamente Nr. 1408/71 aiškiai nurodė, jog tokioje kaip jos situacijoje esantys asmenys tokia lengvata negali pasinaudoti.

18. Jungtinės Karalystės vyriausybė pastebi, kad Reglamento Nr. 1612/68 7 straipsnis paprastai nenumato galimybės eksportuoti socialines lengvatas, o yra pirmiausia skirtas padėti darbuotojui migrantui ir jo šeimai apsigyventi darbuotojo darbo vietos valstybėje. Ji teigia, jog yra akivaizdu, kad vaiko auginimo pašalpa visiškai nesusijusi su W. Geven darbuotojos veikla ir kad pati ši pašalpa nėra pagrįsta darbo santykiais. Tiesioginis Reglamento Nr. 1612/68 7 straipsnio 2 dalies tikslas – suteikti vidaus darbuotojams ir nacionaliniams darbuotojams galimybę gauti vienodas socialines lengvatas priimančiosios valstybės narės teritorijoje. Ši nuostata nėra skirta priversti valstybes nares pateikti objektyvų pasiteisinimą, kodėl nesudaro galimybių tokias lengvatas gauti kitose valstybėse narėse gyvenantiems asmenims. Ši vyriausybė pritaria prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam nacionaliniam teismui, kad tai, jog Reglamente Nr. 1612/68 nėra koordinavimo nuostatų, gali sustiprinti teiginį apie ribotą šio reglamento 7 straipsnio 2 dalies taikymą galimybės eksportuoti socialines lengvatas atžvilgiu, ypač pasienio darbuotojams, kurie paprastai taip pat turi galimybę gauti atitinkamas socialines lengvatas savo gyvenamosios vietos valstybėje narėje.

19. Komisija teigia, kad jeigu asmuo nepatenka į Reglamento Nr. 1408/71 taikymo sritį *ratione personae*, tai dar nereiškia, kad Reglamentas Nr. 1612/68 taip pat netaikytinas. Ji tvirtina, kad, remiantis Reglamento Nr. 1612/68 42 straipsnio 2 dalimi, negalima daryti išvados, jog šis reglamentas netaikomas lengvatoms, patenkančioms į Reglamento Nr. 1408/71 taikymo sritį. Toliau Komisija nurodo, kad Bendrijos teisė turi savarankišką darbuotojo sampratą, ir jeigu asmuo atitinka Teisingumo Teismo praktikoje įtvirtintus kriterijus, (t. y. 1) paslaugų teikimas kito asmens naudai ir šiam kitam asmeniui vadovaujant; 2) tam tikrą laiką; 3) už atlygį [10]), vienintelė aplinkybė, dėl kurios toks statusas jam gali būti nesuteiktas, – kai atitinkama veikla yra nereikšminga arba pagalbinė. Vokietijos vyriausybė nepaaiškino, kodėl nedidelės apimties veikla turi būti pripažįstama nereikšminga arba pagalbine.

20. Komisija primena, jog Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad valstybės narės negali teikti socialinės lengvatos 7 straipsnio 2 dalies prasme taikydamos sąlygą, kad tokios lengvatos gavėjai turi gyventi šios valstybės teritorijoje [11]. Ji mano, kad socialinės lengvatos – tai ne tik tos, kurios yra susijusios su darbo sutartimi, bet ir tos, kurias valstybės narės teikia savo piliečiams

10 — Žr., pvz., 1986 m. liepos 3 d. Sprendimo *Lawrie-Blum*, 66/85, Rink. p. 2121, 13 punktą; 1999 m. birželio 8 d. Sprendimo *Meeusen*, C-337/97, Rink. p. I-3289, 13 punktą ir 2003 m. lapkričio 6 d. Sprendimo *Ninni-Orasche*, C-413/01, Rink. p. I-13187, 24 punktą.

11 — Sprendimo *Meeusen* (minėto pirmesnėje išnašoje) 21 punktas.

dėl to, kad jie yra darbuotojai, arba dėl to, kad gyvena šių valstybių teritorijoje. Pasienio darbuotojai gali remtis Reglamento Nr. 1612/68 7 straipsnio 2 dalimi lygiai taip pat, kaip darbuotojai migrantai, kurie persikėlė į valstybę narę, kurioje dirba.

V — Vertinimas

A — *Pirminės pastabos*

21. Preliminariai reikėtų pastebėti, kad dėl *Bundessozialgericht* pateiktų priežasčių, su kuriomis sutinka visos rašytines pastabas pateikusios šalys [12], W. Geven negali remtis Reglamentu Nr. 1408/71 norėdama gauti Vokietijoje vaiko auginimo pašalpą. Neginčijama, kad, kalbant apie lengvatas šeimai šioje valstybėje narėje, W. Geven nepatenka į šio reglamento taikymo sritį *ratione personae*. Todėl nėra jokių priežasčių, dėl kurių ši byla turėtų būti nagrinėjama, atsižvelgiant į galimą Reglamento Nr. 1408/71 taikymą.

22. Be to, reikėtų pastebėti, kad, kalbant apie EB 39 straipsnio ir Reglamento Nr. 1612/68 taikymą, W. Geven turi būti laikoma darbuotoja. Bendrai sutariama, kad norint asmenį priskirti darbuotojo kategorijai, šis asmuo turi vykdyti veiksmingą ir tikrą veiklą, išskyrus tokią nedidelės apimties veiklą, kurią galima vertinti kaip visiškai nereikšmingą arba pagalbinę. Esminis darbo santykių požymis yra tas, kad vienas asmuo tam tikrą laiką kito asmens naudai ir jo vadovaujamas atlieka paslaugas, už kurias gauna atlyginimą [13]. Taikydamas šiuos kriterijus *Bundessozialgericht* nustatė, kad faktinių bylos aplinkybių metu W. Geven iš tiesų buvo susijusi tikrais darbo santykiais, ypač atsižvelgiant į ilgalaikį jos darbo pobūdį.

23. Reikia pažymėti, kad ši aplinkybė vienu esminiu aspektu leidžia atskirti W. Geven ir G. Hartmann [14] situacijas. Skirtingai nei G. Hartmann, kuri siekia teisės į vaiko auginimo pašalpą Vokietijoje netiesiogiai, remdamasi savo sutuoktinio pasienio darbuotojo statusu, W. Geven reikalavimas yra tiesiogiai pagrįstas jos pačios Bendrijos darbuotojos statusu.

24. Šiaurės Reino-Vestfalijos žemė atmetė W. Geven prašymą dėl vaiko auginimo pašalpos remdamasi tuo, kad ji negyveno Vokietijoje ir nevykdė šioje valstybėje narėje

12 — Žr. šios išvados 11 ir 13 punktus.

13 — Žr. 10 išnašoje nurodytą Teisingumo Teismo praktiką.

14 — Žr. šios išvados 2 punktą.

daugiau nei nedidelės apimties veiklos. Klausimas, dėl kurio *Bundessozialgericht* pateikė prašymą priimti prejudicinį sprendimą, yra suformuluotas taip, kad jame dėmesys nukreiptas į tai, ar Vokietijos Federacinei Respublikai draudžiama taikyti gyvenamosios vietos reikalavimą asmenims, kurie Vokietijoje vykdo tik nedidelės apimties veiklą, tačiau, nagrinėjant prašyme priimti prejudicinį sprendimą išdėstytus nacionalinio teismo svarstymus, panašu, kad šis teismas taip pat abejoja dėl paties nedidelės apimties veiklos kriterijaus pateisinimo. Iš tiesų, jeigu pasienio darbuotojai iš esmės negali įvykdyti gyvenamosios vietos įsidarbinimo valstybėje narėje reikalavimo, pagrindinis klausimas yra tas, ar Bendrijos teisę atitinka kriterijus, kuriuo remiasi nacionalinis įstatymų leidėjas netaikydamas šio reikalavimo tik tam tikriems pasienio darbuotojams.

25. Todėl, be atsakymo į klausimą, susijusį su gyvenamosios vietos reikalavimo pagal *BErzGG* 1 straipsnio 1 dalį atitiktimi Reglamento Nr. 1612/68 7 straipsnio 2 daliai, taip pat reikėtų išnagrinėti, ar Bendrijos teisę atitinka tai, kad pagal *BErzGG* 1 straipsnio 4 dalį teisė į Vokietijos vaiko auginimo pašalpą pasienio darbuotojams priklauso nuo sąlygos, kad šie darbuotojai Vokietijoje vykdo daugiau nei nedidelės apimties veiklą, o tai pagal nacionalinę teisę reiškia, kad tokia teisė priklauso nuo to, ar jie dirba daugiau kaip 15 valandų per savaitę ir gauna ne mažesnį kaip 610 DEM (1997 m.) arba 620 DEM (1998 m.) darbo užmokestį.

B — *Gyvenamosios vietos reikalavimas*

26. Savo išvadoje byloje *Hartmann*, kuri bus pateikta kartu su šia išvada, aš nagrinėjau klausimą dėl gyvenamosios vietos reikalavimo, įtvirtinto *BErzGG* 1 straipsnio 1 dalyje, atitikties Reglamento Nr. 1612/68 7 straipsnio 2 daliai, kai vaiko auginimo pašalpos reikalauja Austrijos pilietė, Vokietijos piliečio, kuris persikėlė gyventi į Austriją, bet toliau dirba Vokietijoje, sutuoktinė. Šį klausimą nagrinėjau tik kaip alternatyvą, prieš tai konstatavęs, kad

— pagal Reglamento Nr. 1612/68 7 straipsnio 2 dalį pasienio darbuotojai darbo vietos valstybėje narėje turi teisę į vienodą požiūrį socialinių lengvatų atžvilgiu tik tiek, kiek tokios lengvatos yra tiesiogiai ir išimtinai susijusios su darbu [15],

ir

— kad vaiko auginimo pašalpa Vokietijoje nėra pakankamai susijusi su darbu arba

15 — Išvados 55 punktas.

objektyviu darbuotojo statusu, kad ją būtų galima pripažinti socialine lengvata, kurios atžvilgiu pasienio darbuotojai gali reikalauti vienodo požiūrio pagal Reglamento Nr. 1612/68 7 straipsnio 2 dalį [16].

27. Remiantis šiomis dviem išvadomis mano išvadoje byloje *Hartmann*, atrodytų, kad W. Geven negali remtis Reglamento Nr. 1612/68 7 straipsnio 2 dalimi reikalaudama teisės į vaiko auginimo pašalpą Vokietijoje, nes pasienio darbuotojų atveju tokia socialinė lengvata nepatenka į šioje nuostatoje teikiamos teisinės apsaugos sritį.

28. Vis dėlto darydamas prielaidą, kad Reglamento Nr. 1612/68 7 straipsnio 2 dalies materialinė taikymo sritis gali būti platesnė ir kad ši nuostata yra taikoma pasienio darbuotojams tokioje kaip Hartmann ir W. Geven situacijoje, savo išvadoje byloje *Hartmann* taip pat nagrinėjau, ar galima objektyviai pateisinti gyvenamosios vietos reikalavimą, taikomą, kai siekiama įgyti teisę į vaiko auginimo pašalpą, atsižvelgiant į tai, kad niekas neginčija, jog šis reikalavimas netiesiogiai diskriminuoja darbuotojus, kurie negyvena Vokietijoje.

29. Laikydamasis *Bundessozialgericht* pateikto vaiko auginimo pašalpos apibūdinimo, kad tai yra šeimos politikos priemonė, skirta gimstamumui Vokietijoje skatinti, nusprendžiau, kad šis politinis tikslas yra teisėtas ir kad būdama tokia ši politika turi užtikrinti, jog priemonės, kurių imamasi, yra nukreiptos į valstybės teritorijoje gyvenančius asmenis, tuo labiau kad būtų absurdiška sakyti, jog valstybės narės turi kaip nors prisidėti prie kitų valstybių narių demografinės raidos, taikydamos savo šeimos politikos priemones asmenims, kurie negyvena šių valstybių teritorijoje. Todėl aš priėjau prie išvados, kad gyvenamosios vietos reikalavimas yra tinkamas užtikrinti, kad vaiko auginimo pašalpa būtų teikiama asmenims, kurie yra valstybės narės gyventojai, tarp kurių, be abejo, yra ne tik Vokietijos piliečių, bet ir visi teisėtai Vokietijoje gyvenantys asmenys, neatsižvelgiant į jų pilietybę [17].

30. Taip pat norėčiau pridurti, kad Teisingumo Teismas yra konstatavęs, jog Reglamento Nr. 1612/68 7 straipsnio 2 dalis gali būti taikoma socialinėms lengvatoms, kurios taip pat aiškiai patenka į Reglamento Nr. 1408/71 taikymo sritį [18], tačiau tai nereiškia, jog pirmoji nuostata gali būti taikoma taip, kad būtų galima gauti rezultatus, kurių išvengti siekia pastarasis reglamentas. Atrodo, būtent toks ir būtų Reglamento Nr. 1612/68 42 straipsnio 2 dalies tikslas, nes pagal šią nuostatą šis reglamentas neturi įtakos priemonėms, kurių imamasi

16 — Išvados 60 punktas.

17 — Išvados 69 punktas.

18 — Žr. 1993 m. kovo 10 d. Sprendimo *Komisija prieš Liuksemburgą*, C-111/91, Rink. p. I-817, 21 punktą.

pagal EB 42 straipsnį, t. y. Reglamentui Nr. 1408/71. Taigi ši 42 straipsnio 2 dalies nuostata nustato tam tikrą abiejų reglamentų hierarchiją, t. y. jeigu taikydami abu šiuos reglamentus gauname vienas kitam prieštaraujančius rezultatus, Reglamentui Nr. 1408/71, kuris yra specialesnis, turi būti suteikta viršenybė Reglamento Nr. 1612/68 7 straipsnio 2 dalies atžvilgiu.

31. Todėl Reglamento Nr. 1612/68 7 straipsnio 2 dalis nedraudžia Vokietijos Federacinei Respublikai teisės į vaiko auginimo pašalpą sieti su tuo, kad pašalpos gavėjas nuolat arba įprastai gyvena šioje valstybėje narėje. Todėl atsisakymas suteikti W. Geven vaiko auginimo pašalpą, remiantis šiuo pagrindu, buvo pateisintas.

32. Nepaisant to, Vokietijos įstatymų leidėjas numatė galimybę pasienio darbuotojams gauti vaiko auginimo pašalpą, net jei jie gyvena ne Vokietijoje, su sąlyga, kad Vokietijoje jie vykdo daugiau nei nedidelės apimties veiklą, apibrėžtą nacionalinėje teisėje. Mažiausios veiklos apimties sąlyga reiškia, kad teisės į tokią pašalpą neturi pasienio darbuotojai, kurie vykdo šios ribos neviršijančią veiklą, todėl toliau reikėtų išnagrinėti (o tai būtent ir yra šios bylos klausimas), ar ši sąlyga atitinka Bendrijos teisę.

C — *Mažiausios veiklos apimties reikalavimas*

33. Kaip Vokietijos vyriausybė pastebėjo savo rašytinėse pastabose, būtų pateisinta pagal Bendrijos teisę, net jeigu teisė į vaiko auginimo pašalpą būtų visiškai neteikiama ne rezidentams, todėl tam tikromis sąlygomis tokios teisės suteikimas pasienio darbuotojams buvo pagrįstas Vokietijos įstatymų leidėjo gera valia. Tuo remdamasi Vokietijos vyriausybė daro išvadą, kad ji turėjo teisę nustatyti sąlygą, susijusią su profesinės veiklos Vokietijoje laipsniu, siekdama užtikrinti ryšį su nacionaline darbo rinka.

34. Abejotina, ar tokia išvada yra teisinga. Kai realizuodama savo diskrecijos teisę valstybė narė savo piliečiams suteikia tam tikras teises arba galimybę gauti tam tikras lengvatas, patenkančias į EB sutarties taikymo sritį *ratione materiae*, ji privalo laikytis EB 12 straipsnyje įtvirtinto bendrojo diskriminacijos dėl pilietybės draudimo, kurį darbuotojų atžvilgiu išreiškia EB 39 straipsnis.

35. Šiuo atžvilgiu aš matau analogiją su Teisingumo Teismo sprendimu *Trojani*[19]. Šiame sprendime jis konstatavo, kad jeigu paaiškėja, jog Bendrijos pilietis, kuris negali kildinti savo teisės apsigyventi iš taikytinų Bendrijos teisės nuostatų, nes neturi pakan-

19 — 2004 m. rugsėjo 7 d. Sprendimas *Trojani*, C-456/02, Rink. p. I-7573.

kamų išteklių, pagal nacionalinę teisę šioje valstybėje narėje gyvena teisėtai, jis gali remtis EB 12 straipsniu, norėdamas gauti socialinę pagalbą lygiomis sąlygomis su tos valstybės narės piliečiais [20]. Kitaip tariant, jeigu pagal nacionalinę teisę asmens teisinė padėtis buvo prilyginta valstybėje narėje gyvenančių piliečių padėčiai, tai suteikia teisę šiam asmeniui į vienodą požiūrį visais klausimais, patenkančiais į Sutarties taikymo sritį.

36. Kaip matyti iš 22 punkto, nagrinėjamoje byloje nustatyta, kad W. Geven turi Bendrijos darbuotojo statusą. Nepaisant to, kad, kiek tai yra susiję su nagrinėjamų Vokietijos teisės aktų taikymu, jos profesinė veikla pripažintina esanti nedidelės apimties, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio nacionalinio teismo nuomone, ši veikla nebuvo tokia nereikšminga arba pagalbinė, kad W. Geven nepatektų į Bendrijos darbuotojo sąvokos taikymo sritį. Šiuo atžvilgiu taip pat reikėtų nurodyti, kad „darbuotojo" sąvoka negali būti apibrėžta ir jos ribos negali būti nustatytos, remiantis nacionaline teise, nes tai reikštų, kad Bendrijos darbuotojams garantuojamų teisių apimtį vienašališkai be jokios Bendrijos institucijų kontrolės galėtų keisti pačios valstybės narės [21]. Būtent, valstybėms narėms yra draudžiama šios sąvokos netaikyti asmenims, kurie gauna mažesnį darbo užmokestį nei minimalus pragyvenimo lygis, ypač jeigu jis (ji) gali šias pajamas papildyti kitais būdais gaunamomis pajamomis, įskaitant tas, kurias gauna kitas šeimos narys [22]. SGB IV knygos 8 straipsnio 1 dalies 1 punkte apibrėžtas mažiausios veiklos apimties kriterijus negali atimti iš W. Geven teisių, kuriomis ji naudojasi kaip Bendrijos darbuotoja.

37. Mažiausios veiklos apimties reikalavimas taikomas tik pasienio darbuotojams ir buvo įvestas, siekiant teisę į vaiko auginimo pašalpą suteikti asmenims, kurie Vokietijoje negyveno, bet buvo šioje valstybėje pakankamai reikšmingai ekonomiškai aktyvūs.

38. Nepaisant Vokietijos įstatymų leidėjo kilnaus tikslo, akivaizdu, kad dėl mažiausios veiklos apimties reikalavimo atsiranda skirtumai tarp įvairių darbuotojų grupių teisės į vaiko auginimo pašalpą atžvilgiu. Vokietijoje dirbančius pasienio darbuotojus jis išskiria į dvi kategorijas (tuos, kurie neviršija mažiausios veiklos apimties ribos, ir tuos, kurie ją viršija), nors, atsižvelgiant į vaiko auginimo pašalpos paskirtį skatinti gimstamumą Vokietijoje, visi šie pasienio darbuotojai yra tokioje pačioje padėtyje, t. y. jie neprisideda prie šio tikslo. Šis reikalavimas taip pat išskiria nedidelės apimties veiklą vykdančius pasienio darbuotojus ir lygiai tokią pat nedidelės apimties veiklą vykdančius Vokietijoje gyvenančius asmenis, nes pastarieji turi

20 — Žr. sprendimo 37–46 punktus.

21 — 1982 m. kovo 23 d. Sprendimo *Levin*, 53/81, Rink. p. 1035, 11 punktas ir 1986 m. birželio 3 d. Sprendimo *Kempf*, 139/85, Rink. p. 1741, 15 punktas.

22 — Sprendimo *Kempf* (minėto pirmesnėje išnašoje) 14 punktas.

teisę į šią pašalpą. Galiausiai jis išskiria nedidelės apimties veiklą Vokietijoje vykdančius pasienio darbuotojus ir Vokietijos pasienio darbuotojus, dirbančius kaimyninėse valstybėse narėse, nes, nepaisant to, kad pastarieji nėra susiję darbo santykiais Vokietijoje, ir neatsižvelgiant į jų darbo pobūdį, jie turi teisę į vaiko auginimo pašalpą vien dėl gyvenamosios vietos Vokietijoje.

39. Kadangi paprastai Vokietijoje dirbantys pasienio darbuotojai yra valstybių narių, kuriose jie gyvena, piliečiai, todėl toks skirtingas požiūris į toje pačioje Vokietijos darbo rinkoje veikiančius darbuotojus, kuris atsiranda dėl mažiausios veiklos apimties reikalavimo, yra netiesioginė diskriminacija dėl pilietybės. Šis reikalavimas pažeidžia EB 39 straipsnį, jeigu jo negalima objektyviai pateisinti ir jeigu jis nėra proporcingas siekiamo tikslo atžvilgiu.

40. 29 punkte, kuriame taip pat pateikiamos nuorodos į atitinkamas mano išvados byloje *Hartmann* dalis, susijusias su šiuo klausimu, aš jau nurodžiau, kad vaiko auginimo pašalpa tarnauja ilgalaikiams demografiniams tikslams, kompensuodama asmenims už tai, kad jie sumažina darbo valandų skaičių arba apskritai nedirba, kad galėtų rūpintis savo vaikais ankstyvosios vaikystės laikotarpiu. Taigi ja siekiama skatinti gimstamumą Vokietijoje. Atsižvelgiant į šį tikslą, visiškai suprantama, kodėl *BErzGG* 1 straipsnio 1 dalyje įtvirtintos sąlygos nesusijusios su darbu. Aš pritariu *Bundessozialgericht* pastabai, kad, kalbant apie vaiko auginimo pašalpą, daugiau nei nedidelės apimties profesinės veiklos Vokietijoje reikalavimas yra iš prigimties gana nelogiškas, ypač todėl, kad ši pašalpa yra būtent skirta sudaryti sąlygas atsisakyti pajamas duodančios profesinės veiklos ir kad yra akivaizdus prieštaravimas tarp to, jog, viena vertus, pašalpa neteikiama netgi visą darbo dieną dirbantiems asmenims, ir, kita vertus, reikalavimo, jog pasienio darbuotojai viršytų mažiausios veiklos apimties ribą.

41. Todėl panašu, kad mažiausios veiklos apimties reikalavimas visiškai nesusijęs su tikslais, dėl kurių teikiama vaiko auginimo pašalpa, ir yra netinkama sąlyga. Jos negalima pripažinti pateisinama, todėl ji pažeidžia EB 39 straipsnyje įtvirtinto nevienodo požiūrio į darbuotojus draudimą.

VI — Išvada

42. Atsižvelgdamas į pirmiau pateiktas pastabas, siūlau Teisingumo Teismui taip atsakyti į *Bundessozialgericht* pateiktą prejudicinį klausimą:

— 1968 m. spalio 15 d. Tarybos reglamento Nr. 1612/68 dėl laisvo darbuotojų judėjimo Bendrijoje 7 straipsnio 2 dalis nedraudžia Vokietijos Federacinei Respublikai atsisakyti kitoje valstybėje narėje gyvenančiai šios valstybės pilietei, kuri Vokietijoje vykdo nedidelės apimties profesinę veiklą, suteikti teisę į vaiko auginimo pašalpą Vokietijoje todėl, kad Vokietijoje ji neturi nei nuolatinės, nei įprastinės gyvenamosios vietos.

— EB 39 straipsnis draudžia Vokietijos Federacinei Respublikai atsisakyti kitoje valstybėje narėje gyvenančiai šios valstybės pilietei, kuri Vokietijoje vykdo nedidelės apimties profesinę veiklą nuo 3 iki 14 valandų per savaitę, suteikti teisę į vaiko auginimo pašalpą Vokietijoje todėl, kad ji vykdo tik nedidelės apimties veiklą, kurią nacionalinė teisė apibrėžia kaip paprastai mažiau nei 15 valandų per savaitę vykdomą veiklą.